

Asia: VN/8745/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Uusiutuvan energian direktiivin tavoitteena on uusiutuvan energian tuotannon ja käytön lisääminen. Tähän pyritään mm. hankkeiden etenemistä sujuvoittamalla ja nopeuttamalla. Direktiivissä annetaan määräajat uusiutuvan sähköntuotannon hankkeen luvituksen läpiviennille. Lisäksi hanketoimijan olisi pystyttävä asioimaan ainoastaan yhden viranomaisen kanssa.

Investoinnit uusiutuvan energian kapasiteettiin on välttämätön keino Suomen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Investointien edistämiseksi on erittäin tärkeää, että hankkeiden edellyttämiä lupamenettelyitä sujuvoitetaan, mihin tällä esityksellä pyritäänkin. Kaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) sekä lämmöntuotantohankkeet ja uusiutuvien polttoaineiden valmistukseen tähtäävät projektit on kuitenkin jätetty yhteyspisteen ja luvituksen määräaikaisten ulkopuolelle. Käytännössä tuulivoima ja uusiutuvaan energiaan perustuvat lämmöntuotantolaitokset ja liikenteen polttoaineiden valmistusyksiköt eivät tule hyötymään nopeutetusta luvan saannista. Tästä kärsii erityisesti kehityksensä kynnyksellä oleva biokaasusektori.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:n näkemyksen mukaan esityksen tavoitteena onkin ensisijaisesti toimeenpanna direktiivin asettamat minimivelvoitteet sen sijaan, että tavoitteena olisi ollut direktiivin tavoitteiden kunnianhimoisempi täytäntöönpano. MTK ry pitää tärkeänä, että TEM jatkaa lupamenettelyiden kehittämistä muiden kuin tässä esityksessä tarkasteltujen hankkeiden osalta siten, että myös kaavoitus- ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyt huomioidaan jatkossa. Lainsäädännön tulee olla teknologianeutraalia. Nyt vaikuttaa siltä, että uusiutuvan energian hankkeiden tasapuolinen kohtelu ei toteudu. Kaavoitus ja

YVA ovat juuri ne pullonkaulat, jotka tällä hetkellä muodostavat merkittävän osan hankkeiden luvitukseen liittyvästä kokonaiskestosta. Lopputuloksen kannalta on valitettavaa, että esitetyt muutokset eivät tule Suomessa johtamaan konkreettiseen muutokseen hankkeiden toteutumisen kokonaiskestossa tai tule purkamaan lupakäsittelyn pullonkauloja. MTK ry kuitenkin yleisesti kannattaa määräaikojen asettamista lupaviranomaisten toimintaan ja viranomaisten keskinäisen yhteistyön lisäämistä.

Sähköinen yhteyspiste

Sähköinen yhteyspiste on erittäin kannatettava kokoava toimielin helpottamaan luvanhakijan asiointia. Asiointi pitäisi sisältää hakemusten jättämisen ja muun hakemukseen liittyvän asioinnin yhteyspisteviranomaisen, toimivaltaisen viranomaisen ja hakijan välillä. Sujuva, tehokas ja ennakoitava luvitus edesauttaa ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja luo kannustavan investointiympäristön hankekehittäjille. Lupamenettelyiden sähköistäminen on keskeistä pyrittäessä kohti tehokkaampia ja eri osapuolten kannalta toimivampia menettelyitä, ja tätä kehitystyötä on tarpeellista jatkaa edelleen. Keskitetyssä mallissa lupakäsittelyä voidaan edelleen nopeuttaa digitalisaation keinoin. Tämä ei sisältynyt työryhmän tehtäväksi antoon ja jääkin jatkotyössä tarkasteltavaksi.

Neuvontavelvollisuus

Niin ikään neuvontavelvollisuuden lisääminen yhteyspisteviranomaiselle on kannatettava. Yhteyspisteviranomaisen neuvontavelvollisuus kattaisi laajasti uusiutuvan energian tuotantolaitokseen liittyvät lupamenettelyt ja muut hallinnolliset menettelyt ja sisältäisi siis myös tuotantolaitosten suunnitteluun liittyviä viranomaismenettelyjä, kaavoituksen, lunastustilanteet jne. MTK ry pitää tärkeänä, että neuvontapalvelun resurssit keskitetään ja turvataan, jotta palvelu on mahdollisimman asiantuntevaa. Neuvonnassa on syytä myös ylläpitää tietoa erilaisten lupien ja hankkeiden kokonaiskestoista ja muista oleellisista tiedoista.

Sitovat määräajat

Ehdotetussa laissa säädettäisiin sitovat määräajat uusiutuvan energian voimalaitosten lupamenettelyille ja muille hallinnollisille hyväksymismenettelyille. Sääntely viranomaisia sitovasta määräajasta lupamenettelyn kestolle on lähtökohtaisesti tärkeä toimenpide lupaprosessin ennakoitavuuden parantamiseksi ja sen keston kohtuullistamiseksi. Esityksen mukaan määräajat koskisivat voimalaitoksen rakentamisen, päivittämisen, verkkoon liittämisen ja käyttämisen edellytyksenä olevien lupamenettelyiden ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyiden kokonaiskestoja. Hankelähtöisyys lupamenettelykohtaisen tarkastelun sijaan on erittäin tervetullutta. Asiakkaan näkökulmasta yhden luukun periaate toteutuu. Hankelähtöinen tarkastelu edellyttää eri viranomaisilta saumatonta yhteistyötä ja tehokasta koordinaointia.

Ehdotuksen mukaan voimalaitosten lupamenettelyiden enimmäiskestoksi säädettäisiin kaksi vuotta (sähköntuotantokapasiteetiltaan alle 150 kW:n voimalaitoksille sekä päivittämishankkeille yksi vuosi). Lisäksi säädettäisiin mahdollisuudesta jatkaa määräaikoja perustellusta syystä. MTK:n arvion mukaan määräaikojen laskentaan liittyvät periaatteet on harkittu syvällisesti ja malli kannustaa laadukkaiden lupahakemusten tekemiseen.

Lopuksi

MTK esittää, että valmistelua jatketaan kunnianhimoisempaan suuntaan. Mikäli direktiivi täytäntöönpannaan nyt esitetyllä tavalla, tulee välittömästi valmistella jatkotoimenpiteet laajentamaan muutosten soveltamisalaa.

Kristeri Leena
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.